

TUOMARISTON YLEISKOMMENTIT KILPAILUSTA

Vuoden 2017 runovideokilpailun teoksista tuomarit olivat suhteellisen yksimielisiä palkittujen suhteen. Näissä videoissa päästiin lähelle sitä, mitä runovideoilta sopi odottaa: tekstin, visuaalisuuden ja äänimaiseman yhtenäistä kokonaisuutta. Palkituissa videoissa oli sekä sisällöllisesti että teknisesti osaamista. Ne myös osoittivat, että runovideo ei ole helppo taiteen muoto tai laji. Se vaatii ymmärtämään erilaisten kerrontatekniikoiden yhdistämisen tuottamaa kokonaiskuvaa. Se vaatii myös oivaltamaan miten nämä erilaiset taiteen lajit kommunikoivat keskenään. Runovideoiden suurin haaste on näiden näkökulmien sointuvassa onnistumisesta. Runovideo ei siis muodostu kuvatusta runosta. Tämä onkin tuomareiden yksi kriittinen havainto kilpailusta: monesta runovideoista puuttui omaperäinen työote tai näkemys. Tuomaristo kiinnitti huomiota myös intohimon puutteeseen luoda kokonaisuus, josta olisi noussut persoonallinen teos. Moni runovideo oli vielä hataraa luonnostelua ilman kiteytettyä ilmaisua ja sisältöä. Tuomaristo toivookin tulevien vuosien kilpailijoilta rohkeutta tarttua aiheeseen oman näköisesti ja käyttämään tekniikkaa taiteen eduksi. Runovideot antavat monia mahdollisuuksia luoda uutta taideilmaisua.

YLEINEN SARJA

1. sija **Mieleni minun**

Runovideon visuaalinen maailma on unenomainen, taianomainen ja se leikkii ristikkäiskuvien voimalla. Runo lausutaan vakuuttavasti. Teos ei jätä välinpitämättömäksi ja sen viesti on selkeä. Videon kuvamateriaali rakentuu still-kuvien jatkumona, jossa kaksi naishahmoa ovat kalliolla tuulella leijuvien liinojen kanssa. Kamera kuvaa heitä takaa tai sivuittain kohti järven/meren suuntaan avautuvaa maisemaa. Videon runo on eräänlainen päällekirjoitus kalevalaisesta runosta, se alkaa lauseella 'mieleni minun tekevi', jonka tiedämme viittaavan Väinämöiseen. Runossa olisi voinut rohkeammin käyttää hyväkseen tätä intertekstuaalista voimaa Kalevalaan ja kenties myös leikkiä sen suhteella nykyaikaan, kalliolla tanssiviin naisiin. Samoin runolle olisi tehnyt hyvää myös rohkeampi lukijaote. Videon äänikertomus on toimiva. Sopiva dramaturginen lisäys olisi rakentanut tekstiin myös lisäpontta. Äänisuunnittelu on aina suhteessa tekstin dramaturgiaan. Levollinen tyyli kuitenkin tuottaa onnistuneen runovideon.

2. sija

Minun on muistettava

Runovideon rytmi on tasainen, herkkä ja rauhoittumaan kutsuva. Video kulkee kuva edellä. Siinä on elementtejä valokuvataiteesta. Merkityksellinen ja hyvin lausuttu runo ei jätä kuvaa, vaan etsii kuvasta elementtejä. Musiikki luo rytmiä rauhallisesti ja mietiskelevästi etenevään teokseen. Se rakentuu ainoastaan mustavalkoisista still-kuvista, jotka on lähes tasarytmisesti leikattu visuaaliseksi kollaasiksi. Kuvien maisemat ovat tyypillisiä suomalaisten mielimaisemia, jopa mielenmaisemia. Luonto, järvi, laituri, kalliot, valo. Hiljaisuus. Videon alussa laiturilla istuva tyttö on selin ja katsoo järvelle. Häntä ei nähdä videolla enää uudestaan. Videon runo ei räjäytä esille mitään uutta, mutta se pysyy itsellisenä tekstinä koherentisti kasassa ja on ennen kaikkea runo. Se käyttää hyväkseen runon keinoja, kuten rytmiä ja toistoa. Videon vahvuutena on myös se, että se kohdistuu hyvin kilpailun teemaan. Suomalaisen ihmisen sielu lepää kesämökkimaisemassa ja siten myös kivet ja kalliot ovat sukupolvelta toiselle siirtyviä asioita. Runovideo tavoittaa tämän hyvin. Vaikka videon äänikerronta ei muodosta erityisesti dramaturgiaa, on äänitystekniikka onnistunutta ja sopusoinnussa videon kanssa.

3. sija

El ultimo Adonis vei mun sydämen

Tämä runovideo saa katsojan hyvälle tuulelle. Se suorastaan kutsuu osallistumaan hyräilyyn ja hymyilyyn. Kokonaisuus on onnistunut. Video on oivaltavalla tavalla pelkistetty kertomus olotilasta, jota kutsutaan rakkaudeksi. Teksti ja sitä monotonisesti rytmisessä seuraava yksinkertainen musiikki on hyvin suggestiivista ja välittää hyvin ”fyysisesti” rakastumisen tunteen. Video on onnistunut minimalistinen teos. Runovideo edustaa yhtä lajityyppiä runovideoiden kentässä: tekstivisuaalista kerrontaa, jota täydennetään pienillä, viittauksenomaisilla kuvilla. Visuaalisen kertomuksen ytimessä on siis nähtävissä oleva tekstin liike ja sen kautta videon rytmiikan rakentaminen. Tässä videossa esitystapa toimii erittäin hyvin. Kun sen rinnalla on käytetty värejä ja muutamia esittäviä kuvia, kuten kukkia, kokonaisuus rakentaa aiheensa näköisen runovideon. Kokonaisuus on myös rohkea. Rakkaus on aiheena ikiaikainen ja siihen liittyy odotuksia esitystavan suhteen. Tässä runovideossa tekijät ovat uskaltaneet tuoda aiheen moderniin viitekehykseen, viittaamalla jopa tekstiviestikerrontaan. Pienen ja tärkeän yksityiskohdan muodostaa myös runovideon nimi.

JUNIORIT

Suomen hauskuus ja suru Hailuodon koulun elokuvakerho 1.-3.luokka

Runovideossa tulee esille lapsuuden moni-ilmeisyys kaikessa hauskuudessaan. Tekijät ovat olleet myös toisissaan, ja siitä jää katsojalle mukava olo. Iloista ja rohkeaa kerrontaa, jossa hauskat ja surulliset asiat esitellään aidosti ja konstailematta. Videossa ei ole varsinaisesti runoa, mutta teos itsessään on runollinen. Video yhdistää monia erilaisia tekniikoita: on piirroskuvien kautta piirtyvää tarinaa (sarjakuvaviittaus), on lavastettuja kohtauksia legoilla, muovileluilla ja barbeilla. Näiden lisäksi on autenttista kuvamateriaalia ihmisistä, hevosesta jne. Runovideon runossa on ilmaisullista rytmikkyyttä. Se käyttää hyväkseen toistoja ja tunnelmia. Runo päättyy kuoromaiseen yhteislausumaan, jonka teemana on kuoleman surullisuus ja ajatus siitä, että kuollaan yhdessä. Kun tämä tärkeä aihe tuodaan esille yhteisesti lausumalla, se ei jätä kuulijaa ja katsojaan yksin. Taitava ja taiteellinen oivallus. Runovideo luo iloa ja pieniä maisemia lasten elämään. Se tuottaa iloa ja luovuutta.